

sthyrelsen, og skal give den Understøttelse, som behøves, indtil Industrien har hævet sig saa høit, at den kan staae paa egne Been. Ethvert Forsøg paa at udvikle Skoleplanen ved Lov eller ved nye Bestemmelser fra Ministeriet, fremkomne ved at spørge hele Skolemænd eller halve Skolemænd, fører ikke til noget Godt for Skolerne. Selv om alle disse bleve spændte over een Læst, fik de forskjelligte Børn dog ikke en eensartet Belæring. Hver Skole skal have sin Individualitet, og Fællesmaalet skal være at udvikle Børnene til deres Gjerning i Verden. Har Staten Brug for nogle af de Elementer, der gaae ud af Skolen, kan den, naar Tiden kommer dertil, underkaste dem en Prøve, men den hele Subblanding i Udviklingen i aandelig Henseende skal den overlade til Forældre, og til de unge Menneffers egen Drift. Jeg kan altsaa ikke deeltage i at tilskynde Regjeringen til at fremlægge et Forslag, som gaaer ud paa at ordne Underviisningsplanen ved Lov, hvorimod jeg er villig i at deeltage i ethvert privat Forslag, der maatte komme frem i denne Retning, for at bidrage Mit til at vise, at alt dette Skoleplanmageri hverken kan være Cultusministerens eller endnu mindre Lovgivningens Sag. Man maa lade sig lede af de Mænd, som have for Sie, hvad de ville bringe ud af Sagen for de unge Menneffer og sig selv. Med denne Betragtning for Sie kan jeg naturligtvis ikke slutte mig til dem, der stemme for, at det lærde Skolevæsen skal have noget Tilskud; lad det leve af sine egne Midler, indtil det hører op at leve; det er det Naturlige. Jeg skal endnu ved denne Leilighed benytte, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) idag paany har bragt i Erindring, nemlig at det lærde Skolevæsen skylder 116,000 Rd. til Sorø Akademi. Siden man staaer saa haardt paa, at dette ikke skal savne noget af sine Midler, raader jeg til, at disse Penge blive tilbagebetalte af de lærde Skolers Capitaler, og skulde derfor Noget stille et Forslag i saa Henseende skal jeg være villig til at understøtte det af al Evne. — Hvad Statsseminarierne angaaer, er jeg naturligtvis for det Forslag, som lader dem leve af deres egne Capitaler. At have Instituter med egne Fonds, som faae

stabigt Tilskud af Staten, indeholder en finantfiel Møbsiggelse, som man maa see at have. Jeg skal ikke i dette Dieblit gaae ind paa en Betragtning af, om Statsseminarierne ere nyttige eller ei; Enhver veed, at jeg holder dem for skadelige, men jeg skal som sagt ikke nu komme ind derpaa.

Winther: Alt, hvad jeg vilde have sagt, er allerede blevet anført af de ærede Folkestingsmænd for Ribe Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) og Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), saa at jeg ikke skal gaae langt ind derpaa. Det er til Forsvar for at lade Seminarierne benytte en Deel af deres Capitalformue og for Forslaget, som gaaer ud paa at anvende Sorø Akademies Midler til visse videnskabelige Formaaes Fremme i det kommende Finantsaar; at jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger. Jeg hører til det Mindretal, som foreslæaaer at give Pengene denne Anvendelse fremfor at anvende dem til Udgifterne ved Almueskolevæsenet. Med Hensyn til Seminarierne skal jeg tillade mig at bemærke een Ting, nemlig, at det forekommer mig, at der aldeles ikke er de Grunde til nu at holde Seminarier, som der tidligere var. Der var en Tid, da Skolelærereembederne vare saa usfelt lønede, at man ikke kunde faae Noget til at overtage disse Poster, uden at man opdrog dem og opsogte de fattigste Folk i Landet, man kunde faae, for at faae dem til dog at see hen til disse Embeder som Noget, der var værdt at trakte efter. Jeg har tidligere gjort mig bekendt med Seminarievæsenet paa andre Steder, og jeg har netop nylig læst, hvor omhyggeligt man har sørget for, at Seminariets Elever skulde indrette sig paa at leve af mager Kost, at de ikke skulde forvæenes, naar de skulde ind i flette Embeder; det er de preussiske Seminariers Indretning, jeg her sigter til. Nu ere derimod Skolelærereembederne ganste attraaerlige Poster, og jeg troer derfor ikke, at man behøver at afrette Folk til saadanne Embeder, da der er nok, som ville søge dem frivillig. Det forekommer mig ogsaa efter den Erfaring, jeg har, at den Fordring, at man skal underkaste sig denne Seminarist- eller Skolelærereexamen, er til Hindrer for at faae brug-